

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

«Затверджую»

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи демографії

Напрями підготовки 6.030102 «Психологія»

6.030103 «Практична психологія»

Інститут суспільства

2014-2015 навчальний рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра філософії

«Затверджую»
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
« ____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

НОВА ФІЛОСОФІЯ XVII-XVIII СТОЛІТЬ

Напрямок підготовки 6.020301 «Філософія»

Інститут суспільства

2014-2015 навчальний рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Б.Д.ГРІНЧЕНКА
Кафедра філософії**

“ПОГОДЖЕНО”

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

“ ____ ” _____ 2014 р

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Вченою радою Інституту суспільства,
протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2014р.

Учений секретар _____

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НОВА ФІЛОСОФІЯ XVI-XVII СТОЛІТЬ**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

для студентів денної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 0202 «Філософія»
спеціальності 7.010103 «Філософія»
за вимогами кредитно-модульної системи

УХВАЛЕНО

на засіданні кафедри філософії,
протокол № ____ від “ ____ ” вересня 2015 р.

завідувач кафедри _____ О.С.Александрова

Київ 2015

**УДК 008 (073)
ББК 71я7**

Укладач:

Омельченко Юрій Васильович – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка.

Нова філософія XVII-XVIII століть: навчальна програма за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу / Укл. Ю.В. Омельченко. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2015. – 19 с.

ББК 71я7

Навчальна програма складена за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Вона містить: опис предмета навчального курсу; мету курсу; програму курсу; структуру залікового кредиту; теми, плани та рекомендовану літературу до семінарських і самостійних завдань; завдання для самостійної роботи; навчальний проект; питання до заліку; критерії оцінювання; розподіл балів.

©Омельченко Ю.В., 2015

©Київський університет
імені Бориса Грінченка,

2015

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	5
2. Структура програми навчального курсу	6
2.1. Опис предмета навчального курсу.....	6
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
2.3. Програма.....	7
2.4. Навчально-методична карта.....	9
2.5. Плани семінарських занять.....	9
2.6. Завдання для самостійної роботи.....	10
Карта самостійної роботи студента.....	11
2.7. Індивідуальне науково-дослідне завдання.....	11
2.8. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів.....	14
2.9. Питання до курсу.....	15
2.10. Література.....	17

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Нова філософія XVII-XVIII століть» посідає важливе місце в системі сучасної гуманітарної освіти вищої школи. Його метою є формування у студентів цілісних уявлень про філософський доробок XVII-XVIII століть, його генезу у подальшій філософській традиції. Курс дає уявлення про основні філософські концепції, створені у Новий час та добу Просвітництва, про засади духовної та інтелектуальної культури цього часу, особливості різних культурних епох.

Курс складається з 2-х блоків – «Емпіризм і раціоналізм» і «Філософія доби Просвітництва».

У результаті освоєння дисципліни «Нова філософія XVII-XVIII століть» студенти повинні:

- мати глибокі знання з філософської проблематики епохи;
- володіти категоріальною базою філософії цього періоду, засвоїти її методологічний апарат;
- володіти загальними знаннями про тогочасний стан культури та вміти її філософськи осмислювати;
- уміти користуватися філософською літературою для самостійної світоглядної самоосвіти.

2. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «Нова філософія XVII-XVIII століть»

2.1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Предмет: «Нова філософія XVII-XVIII століть» є підрозділом історії філософії, орієнтованим на філософське осмислення ідей, концепцій та здобутків духовної культури зазначеного історичного періоду. Курс є складовою курсу історії філософії студентами напряму підготовки «Філософія».

Курс: 2 Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 1,5	Шифр та назва напрямку: 0203 «Гуманітарні науки»,	Обов'язковий Рік підготовки: 2 Семестр: 4
Змістових модулів: 2 Загальний обсяг дисципліни: 54	Напрямок професійної підготовки 6.020301 «Філософія»	Лекції: 12 год. Семинари: 10 год. Самостійна робота: 27 год. Індивідуальна робота: 2 год. Модульний контроль: 3 год.
Зміст навчального матеріалу структурований по 2-х змістових модулях		Вид контролю: Залік (ПМК) A/B/C/DE/FX/F за шкалою ECTS та «зараховано», «не зараховано» в національній системі оцінювання

2.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	<i>Кількість годин, відведених на:</i>				
	Лекції	Семинарські заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу	Модульний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Емпіризм і раціоналізм					
Тема 1. Англійський емпіризм VII-VIII століть	2	2			
Тема 2. Раціоналізм філософії Нового часу	2	2			
Тема 3. Етико-політичні погляди філософів Нового часу	2	2			2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Філософія доби Просвітництва					

Тема 5. Філософія французького Просвітництва	2	2			
Тема 6. Філософія англійського і німецького Просвітництва	2		2		
Тема 7. Розвиток східноєвропейської філософської традиції у VII-VIII століттях	2	2			1
Разом годин за видами діяльності	12	10	2	2	3
Разом год. лекційних і семінарських занять	22				
Разом годин	29				

2.3. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Емпіризм і раціоналізм.

Лекція 1. Англійський емпіризм VII-VIII століть (2 год.)

Філософські і соціально-політичні передумови виникнення філософії Нового часу. Наукова революція та її вплив на філософію. Становлення нової науково-філософської культури. Картина світу Нового часу та її філософське обґрунтування. Механіцизм як світогляд і методологія. Емпірико-індуктивна методологія Ф. Бекона: концепція «двох істин», вчення про науковий досвід, теорія «ідолів», проблема методу, три шляхи пізнання, поняття «світлоносних» і «плодоносних» досвідів, індукція як метод пізнання, вчення про «форми». Методологія і гносеологія Т. Гоббса: знакова концепція мови і типологія знаків, номіналізм і конвенціоналізм, чуттєвий і раціонально-мовний досвід, аналітичний і синтетичний методи пізнання, механіцизм і матеріалізм. Сенсуалізм Дж. Локка: зовнішній і внутрішній досвід, концепція утворення складних ідей, вчення про первинні і вторинні якості. Суб'єктивно-ідеалістична філософія Дж. Берклі. Скептицизм і психологізм Д. Юма. Вплив англійського емпіризму на розвиток філософії.

Лекція 2. Раціоналізм філософії Нового часу (2 год.)

Раціональний метод як гносеологічний, етичний і соціальний імператив епохи. Раціоналістична філософія Р. Декарта: картезіанська концепція науки, картезіанський метод, скептицизм як досвід радикального сумніву, Cogito ergo sum, вчення про інтелектуальну інтуїцію, вчення про вроджені ідеї та його критика, дуалістична метафізика, механіцизм і математичний метод. Картезіанство: логіка Пор-Рояля (А. Арно, П. Ніколь), okazіоналізм (А. Гейлінкс, Н. Мальбранш). Філософія Б. Паскаля від раціоналізму до кардоцентризму: логіко-методологічне осмислення природи та ідеал наукового

пізнання, критика раціоналізму («пізнання розумом» і «пізнання серцем»). Пантеїстична натурфілософія Б. Спінози: Бог-субстанція-природа, субстанція як причина самої себе та її атрибути, вчення про причинність, механістичний детермінізм і фаталізм, роль інтелектуальної інтуїції у пізнанні. Принципи методу Г. Ляйбниці: відношення метафізики і природничого знання, співвідношення Бога і світу, монадологія, істина розуму і факту, механіцизм і концепція преформізму. Вплив раціоналізму на розвиток філософії.

Лекція 3. Етико-політичні погляди філософів Нового часу (2 год.)

Етико-релігійна доктрина янсенізму. Формування ідеї суспільного прогресу на противагу філософському фаталізму та середньовічній есхатології. Вчення Р. Декарта про пристрасті душі і правила моралі. Антропологія Б. Паскаля. Вирішення проблеми людської свободи у філософії Нового часу (Т. Гоббс, Б. Спіноза, Г. Ляйбниць). Поняття «природного стану» і «суспільного договору». Вчення про державу Т. Гоббса і Дж. Локка. Обґрунтування поняття «прав людини». Поняття «розподілу влад» (Дж. Локк, Ш.Л. Монтеск'є) та закладення основ лібералізму. Вчення Б. Спінози про державу і право. Соціально-філософські ідеї Д. Юма та його вчення про Бога і церкву. Філософські засади консерватизму (Е. Бьорк, Ж. Де Местр).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Філософія доби Просвітництва.

Лекція 4. Філософія французького Просвітництва (2 год.)

Передумови формування просвітницького світогляду. Специфіка французького Просвітництва, французька Енциклопедія. Матеріалізм французького Просвітництва: сенсуалістичний матеріалізм П. Гассенді, філософія як наука про факти Ж. Д'Аламбера, деїзм Вольтера, вчення про матерію і рух Д. Дідро, механістичний матеріалізм О. Де Ламетрі і П. Кабаніса, радикальний сенсуалізм Е. Конділляка. Просвітницький атеїзм: Вольтер, Д. Дідро, К. Гельвецій, П.А. Гольбах, Ж.А. Нежон. Філософське вчення Ж.Ж. Руссо і його апологія «природного стану». Соціально-політичні вчення французького Просвітництва: географічний детермінізм Ш.Л. Монтеск'є та його філософія правової держави і громадянського суспільства, прогрес у філософії історії Ж.А. Кондорсе, утопізм (Г. Маблі, Г. Бабеф, Е. Мореллі, Ж. Мел'є, К.А. Сен-Сімон). Вплив французького Просвітництва на розвиток філософії і науки.

Лекція 5. Філософія англійського і німецького Просвітництва (2 год.)

Специфіка англійського Просвітництва. Матеріалізм і деїзм англійського Просвітництва: Дж. Толланд, А. Коллінз, Д. Гартлі, Дж. Прістлі. Філософія «здорового глузду» (Т. Рід та ін.), утилітаризм (Дж. Бентам), утопізм Дж. Вінстенлі. Етико-естетичний деїзм Е. Шефтсбері та Ф. Гатчесона. Б. Мандевіль про роль зла і пороків в історії. «Кембриджські неоплатоніки» (Б. Вічкоут, Г. Мор, Р. Кедворт). Вплив ідей Просвітництва на американську філософію та право (філософські ідеї батьків-засновників США). Специфіка німецького Просвітництва. Філософія Х. Вольфа. А. Баумгартен як засновник естетики. Етико-естетичні погляди Г. Лессінга. Ідеї М. Мендельсона та діячів єврейського Просвітництва в Європі. Й.Г. Гердер як філософ культури. Філософські ідеї представників німецького романтизму (Й. Г. Гаман, Новалис, брати Шлегелі, Й.В. Гете, Ф. Шиллер, Ф. Гельдерлін). Герменевтика Ф. Шлеєрмахера.

Лекція 6. Розвиток східноєвропейської філософської традиції у VII-

VIII століттях (2 год.)

Вплив французького Просвітництва на розвиток філософії і науки в Росії. Ідеї російських просвітників (А. Радіщев, Н. Новіков, М. Ломоносов, П. Батурін, Д. Кантемир, Н. Поповський). Просвітницькі ідеї в Україні: Й. Кононович-Горбацький, Л. Баранович, І. Галятовський, Ф. Прокопович, С. Яворський, І. Гізель, Я. Козельський, С. Десницький, С. Гамалія, Г. Кониський та ін.). «Філософія серця» Г. Сковороди та її перегук з Паскалівською філософією. Роль просвітницьких ідей у становленні педагогічної науки у Східній Європі: Я.А. Коменський, Г. Коллонтай, С. Сташиц, С. Полоцький та ін.

2.4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 32 год., лекції – 12 год., семінарські – 10 год., самостійна робота – 2 год., модульний контроль – 3 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модуль	Змістовий модуль I.			Змістовий модуль II.		
Назва мод.	Емпіризм і раціоналізм			Філософія доби Просвітництва		
Кількість балів за модуль						
Лекції	1	2	3	4	5	6
Бали за відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1
Бали за відвідування семінар. зан.	1	1	1	1	1	1
Бали за роботу на семінарі	10	10	10	10		10
Бали за самостійну роботу				5		
ІНДЗ						30
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	ЗАЛІК (ІМК)					

2.5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Емпіризм і раціоналізм.

Семінарське заняття 1. Англійський емпіризм VII-VIII століть (2 год.).

ПЛАН

1. Філософія Ф.Бекона.
2. Філософія Т. Гоббса.
3. Філософія Дж. Локка.
4. Філософія Дж. Берклі.
5. Філософія Д. Юма.

Семінарське заняття 2. Раціоналізм філософії Нового часу (2 год.).

ПЛАН

1. Філософія Р. Декарта.
2. Філософські ідеї картезіанства.
3. Філософія Б. Спінози.
4. Філософія Г. Ляйбніца.
5. Філософія Б. Паскаля.

Семінарське заняття 3. Етико-політичні погляди філософів Нового часу (2 год.).

ПЛАН

1. Філософське осмислення людської свободи у філософії Нового часу.
2. Поняття «природного стану» і «суспільного договору».
3. Обґрунтування понять «права людини», «розподіл влад», «природне право» у філософії Нового часу.
4. Вчення про державу у філософії Нового часу. Основи ідеологій лібералізму і консерватизму.
5. Поняття «суспільного прогресу» у філософії історії Нового часу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Філософія доби Просвітництва.

Семінарське заняття 4. Філософія французького Просвітництва (2 год.).

ПЛАН

1. Матеріалістичні ідеї французьких просвітників.
2. Філософські погляди Вольтера.
3. Філософські погляди Д. Дідро.
4. Філософські погляди Ж.Ж. Руссо.
5. Соціально-політичні вчення французького Просвітництва.

Семінарське заняття 5. Філософія англійського, німецького і східноєвропейського Просвітництва (2 год.).

ПЛАН

1. Англійський матеріалізм VII-VIII століть.
2. Соціально-етичні ідеї представників англійського Просвітництва.
3. Основні ідеї німецького Просвітництва.
4. Філософські ідеї представників німецького романтизму.
5. Розвиток просвітницьких ідей у східноєвропейській філософській традиції VII-VIII століть.

2.6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота (2 год.)

Самостійна робота, консультації, виконання домашніх завдань за темами:

1. Філософія історії Дж. Віко.
2. Філософія культури С. Пуффендорфа.
3. Ч. Беккарія та його книга «Про злочин і кару».
4. Теорія суспільного прогресу А.Р.Ж. Тюрго.
5. Релігійно-філософська доктрина К. Янсенія.

6. Релігійно-містичне вчення Я. Беме.
7. Релігійно-містичне вчення Е. Сведенборга.
8. Релігійно-містичне вчення Р. Фладда.
9. Релігійно-філософські основи масонства.
10. Життя і філософські ідеї У. Акості.
11. Філософія права Г. Гроція.
12. Філософські ідеї єврейського просвітницького руху Хаскала.
13. «Житіє» протопопа Авакума Петрова.
14. Релігійно-філософські основи хасидизму.
15. Філософські погляди російського просвітника І.Г. Шварца.
16. Утопічний комунізм Е. Мореллі.
17. Філософські погляди П.С. Марешаля.
18. Філософські засади утопічної теорії бабувізму.
19. Філософські погляди Т. Джефферсона.
20. Філософські погляди Б. Франкліна.

Таблиця 2.6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та тема	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль II			
Самостійна робота	Семінарське заняття	5	IV
Разом: 5			

2.7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Формою самостійної роботи студентів є виконання індивідуальної науково-дослідної роботи у вигляді реферату на відповідну тему з курсу «Нова філософія XVII-XVIII століть». Для того, щоб отримати вищий бал з цього виду роботи слід дотримуватись усіх вимог, які вказані у вимогах написання реферату.

Вимоги до оформлення реферату:

- 1) повинен бути титульний лист, заповнений відповідно до зразку;
- 2) другою окремою сторінкою реферату повинен йти план або зміст;
- 3) в кінці обов'язково має міститися невеликий висновок;
- 4) обов'язково вказується список використаної літератури в алфавітному порядку;
- 5) зноски робляться посторінково, внизу під текстом;
- 6) текст має бути пронумерований починаючи з 3 сторінки.

Обсяг реферату до 15 сторінок рукописного тексту. Повинно загалом бути використано не менше 5 джерел, особлива увага приділяється використанню і цитуванню першоджерел.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША

<i>перша сторінка</i>
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Б.Д.ГРІНЧЕНКА
Кафедра філософії
ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ
з курсу «Нова філософія XVII-XVIII століть»
Студента (студентки) Факультету, курсу <i>Прізвище, ім'я</i>
Київ - 2013

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДЗ

1. Ф. Бекон. «Новий Органон».
2. Ф. Бекон. «Нова Атлантида».
3. Т. Гоббс. «Левіафан».
4. Т. Гоббс. «Основи філософії».
5. Дж. Локк. «Деякі думки про виховання».
6. Дж. Локк. «Досвіди про людське розуміння».
7. Д. Юм. «Трактат про людську природу».
8. Дж. Берклі. «Трактат про принципи людського знання».
9. Р. Декарт. «Роздуми про метод».
10. Р. Декарт. «Роздуми про першу філософію».
11. Б. Спіноза. «Богословсько-політичний трактат».
12. Б. Спіноза. «Етика».
13. Б. Паскаль. «Листи до провінціала».
14. Б. Паскаль. «Думки».
15. Г. Ляйбниць. «Монадологія».
16. Вольтер. «Кандид».
17. Вольтер. «Метафізичний трактат».
18. Д. Дідро. «Жак-фаталіст і його Господар».
19. Ж.Ж. Руссо. «Про суспільний договір».
20. Ж.Ж. Руссо. «Еміль, або про виховання».
21. Ш.Л. Монтеск'є. «Про дух законів».
22. Ш.Л. Монтеск'є. «Роздуми про причини величі і падіння римлян».

23. Ж. Де Ламетрі. «Людина-машина».
24. Е. Конділ'як. «Про відчуття».
25. П.А. Гольбах. «Система природи».
26. П.А. Гольбах. «Викрите християнство».
27. К. Гельвецій. «Про розум».
28. К.А. Сен-Симон. «Листи женецького мешканця до своїх сучасників».
29. К.А. Сен-Симон. «Нове християнство».
30. Ж. Мел'є. «Заповіт».
31. Г. Маблі. «Про права і обов'язки громадян».
32. Й.Г. Гердер. «Ідеї до філософії історії людства».
33. Г. Лессінг. «Виховання людського роду».
34. Г. Лессінг. «Лаокоон».
35. Ф. Шлеєрмахер. «Герменевтика».
36. А. Радищев. «Про людину, її смертність і безсмертя».
37. Ф. Прокопович. «Натурфілософія, Або фізика».
38. Ф. Прокопович. «Етика, Або наука про звичаї».
39. Г. Сковорода. «Наркіс. Розмова про те: пізнай себе».
40. Г. Сковорода. «Алфавіт, Або буквар світу».

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	6 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
3.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	5 балів
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 балів
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 балів
	Разом	30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25–30	Відмінно
Достатній	19–24	Добре
Середній	13–18	Задовільно
Низький	0–12	Незадовільно

2.8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінюванню підлягають знання студентів, набуті під час засвоєння теоретичного навчального матеріалу та вміння їх застосовувати при відповіді на поставлені питання. Рейтингове оцінювання здійснюється у балах у відповідності до змісту і обсягу навчального матеріалу певної теми.

Для успішного рейтингового оцінювання з курсу «Нова філософія XVII-XVIII століть» необхідно:

Таблиця 2.8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю для студентів денної форми навчання:

№	Вид діяльності	макс. К.б за од.	к-сть од. до розр.	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	6	6
2.	Відвідування семінарських занять	1	5	5
3.	Відповідь на семінарському занятті	10	5	50
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	1	5
5.	ІНДЗ	30	1	30
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Всього				146
Коефіцієнт перерахунку				1,5

Таблиця 2.8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці 2.8.3.

Таблиця 2.8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

2.9. ПИТАННЯ ДО КУРСУ

1. Соціально-політичні й економічні передумови виникнення філософії Нового часу.
2. Наукова революція та її вплив на філософію. Становлення нової науково-філософської культури.
3. Механіцизм як світогляд і методологія. Поняття «людини-машини».
4. Концепція «двох істин» Ф. Бекона.
5. Вчення Ф. Бекона про науковий досвід. Поняття «світлоносних» і «плодоносних» досвідів.
6. Проблема методу і шляхів пізнання у філософії Ф. Бекона. Індукція як метод пізнання.
7. Беконівська теорія «ідолів».
8. Етико-політичні погляди Т. Гоббса. Вчення про державу. Поняття «природного стану» і «суспільного договору».
9. Методологія пізнання у філософії Т. Гоббса.
10. Вчення Дж. Локка про досвід та про методи пізнання.

11. Обґрунтування Дж. Локком поняття «прав людини» і його вчення про державу.
12. Суб'єктивно-ідеалістична філософія Дж. Берклі.
13. Філософсько-психологічна теорія Д. Юма.
14. Соціально-філософські ідеї Д. Юма.
15. Раціональний метод як гносеологічний й соціально-етичний імператив.
16. Декартівська концепція науки і картезіанський метод.
17. Вчення Р. Декарта про інтелектуальну інтуїцію та про вроджені ідеї.
18. Картезіанство: логіка Пор-Рояля та okazіоналізм.
19. Логіко-методологічне осмислення природи та ідеал наукового пізнання Б. Паскаля.
20. Кардоцентрична філософія Б. Паскаля.
21. Пантеїстична філософія Б. Спінози.
22. Вчення Б. Спінози про свободу.
23. Вчення Б. Спінози про субстанцію.
24. Монадологічне вчення Г. Ляйбніця.
25. Передумови формування просвітницького світогляду.
26. Географічний детермінізм Ш.Л. Монтеск'є та його філософія правової держави і громадянського суспільства.
27. Специфіка французького Просвітництва, французька Енциклопедія.
28. Сенсуалістичний матеріалізм П. Гассенді.
29. Філософія як наука про факти Ж. Д'Аламбера.
30. Деїзм Вольтера.
31. Філософія Д. Дідро.
32. Механістичний матеріалізм Ж. Де Ламетрі і П. Кабаніса.
33. Радикальний сенсуалізм Е. Конділ'яка.
34. Просвітницький матеріалізм і атеїзм. Вільнодумство у Франції.
35. Розвиток містичної філософії та вплив на неї давньоєврейської філософії (Я. Беме, К. Янсеній, Е. Сведенборг, Р. Фладд).
36. Філософське вчення Ж.Ж. Руссо і його апологія «природного стану».
37. Розвиток філософії права (Г. Гроцій, Ш.Л. Монтеск'є, Ч. Беккарія).
38. Концепції суспільного прогресу А.Р.Ж. Тюрго і Ж.А. Кондорсе.
39. Філософські погляди П.С. Марешаля.
40. Філософія історії Дж. Віко.
41. Життя і філософські ідеї У. Акості.
42. Комуністичні утопії доби Просвітництва.
43. Матеріалізм і деїзм англійського Просвітництва. Вільнодумство в Англії.
44. Філософія «здорового глузду» й утилітаризм.
45. Етико-естетичний деїзм Е. Шефтсбері та Ф. Гатчесона.
46. Соціально-етичне вчення Б. Мандевіля.
47. Філософські погляди Б. Франкліна і Т. Джефферсона.
48. Філософія культури С. Пуффендорфа.
49. Філософія Х. Вольфа.
50. А. Баумгартен як засновник естетики.
51. Етико-естетичні погляди Г. Лессінга.
52. Філософські погляди М. Мендельсона і діячів Хаскалі.

53. Й.Г. Гердер як філософ культури.
54. Філософські ідеї представників німецького романтизму.
55. Герменевтика Ф. Шлеєрмахера.
56. Вплив європейського Просвітництва на розвиток філософії і науки в Росії й Україні. Особливості Просвітництва в Російській імперії.
57. Ідеї російських просвітників. Зародження російського лібералізму.
58. Просвітницькі ідеї представників Київської академії.
59. «Філософія серця» Г. Сковороди. Його вчення про «сродну працю».
60. Роль просвітницьких ідей у становленні педагогічної науки.

2.10. ЛІТЕРАТУРА

Підручники і довідкова література:

1. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії. Підручник. - К.: 2001.
2. Богуславский В.М. Скептицизм в философии. - М.: 1990.
3. Гайденко П.П. История новоевропейской философии в ее связи с наукой. - М.: 2000.
4. Гайденко П. П. Эволюция понятия науки (XVII–XVIII вв.). - М.: 1987.
5. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К.: 1997.
6. Гусев В.І. Західна філософія Нового часу. XVII-XVIII ст.: Підручник. – К.: 2000.
7. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Філософія: підручник. – Харків: 2011.
8. Історія світової культури / Ред. Левчук Л.Т. – К., 1999.
9. История философии. Учебник для вузов / Под. ред. В.В. Васильева, А.А. Кротова, Д.В. Бугая. – М.: 2005.
10. История философии. Энциклопедия. - Мн.: 2002.
11. История философии: Запад – Россия - Восток. Учебник для студентов высших учебных заведений. Книга вторая: Философия XV-XIX веков / под. ред. Н.В. Мотрошиловой. – М.: 2000.
12. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; за ред. В.І.Ярошовця. – К.: 2002.
13. Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів / Навч. посібник. – К.: 2008.
14. Кожурин К.Я. Протопоп Аввакум: Жизнь за веру. — М.: 2011.
15. Кузнецов В.Н., Мееровский Б.В., Грязнов А.Ф. Западноевропейская философия XVIII века. - М.: 1986.
16. Кузнецов В. Н. Французский материализм XVIII века. - М.: 1981.
17. Культурология: Учебное пособие / Сост. А.А. Радугин. - М., 1999.
18. Лазарев В. В. Становление философского сознания Нового времени. – М.: 1987.
19. Лосский Н.О. История русской философии. – М.: 1991.
20. Мамардашвили М.К. Картезианские размышления. – Ел. джерело: <http://philosophy.ru/library/mmk/kr/index.html>.
21. Масонство и русская литература XVIII - начала XIX вв. / Под ред. В.И.Сахарова. - М.: 2000.

22. Момджян Х. Н. Французское Просвещение XVIII века. - М.: 1983.
23. Нарский И.С. Западноевропейская философия 18 века. - М.: 1973.
24. Новая философская энциклопедия. В 4-х томах/ под ред. В.С. Степина. - М.: 2000-2001.
25. Огородник І.В., Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні. – К.: 1999.
26. Осічнюк Ю.В. Філософія: підручник. – К.: 2003.
27. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. Підручник. - К.: 2005.
28. Рассел Б. История западной философии. – К.: 1995.
29. Реале Д, Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней. Новое время. В 4 т. Т.3. - СПб.: 1996.
30. Соколов В.В. Европейская философия XV-XVII веков. – М.: 1984.
31. Соколов В. В. От философии античности к философии Нового времени. Субъектно-объектная парадигма. - М.: 2000.
32. Спиркин А.Г. Философия: учебник. – М.: 1998.
33. Тарнас Р. История западного мышления. – М.: 1995.
34. Філософія: ідеї, ідеології, персоналії. Енциклопедичний словник / Укл. Омельченко Ю.В. – К., 2009.
35. Філософія: навч. посібник / за ред. І.Ф. Надольного. - К.: 2011.
36. Философский энциклопедический словарь / Редкол. С.С. Аверинцев, Э.А. Араб-оглы, Л.Ф. Ильичев и др. – 2-е изд. – М.: 1989.
37. Хесле В. Гении философии Нового времени. - М.: 1992.
38. Чанышев А. К. Курс лекций по древней и средневековой философии. - М.: 1991.
39. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. - К.: 1992.
40. Чудинов А. В. Утопии века Просвещения. - М.: 2000.

Першоджерела:

1. Бэкон Ф. Сочинения: в 2 т. - М.: 1971-78.
2. Бэркли Дж. Трактат о принципах человеческого знания. – Ел. джерело: <http://psylib.org.ua/books/berkl01/index.htm>.
3. Вольтер. Философские сочинения. – М.: 1988.
4. Гельвеций К. Сочинения в 2-х томах. – М.: 1973.
5. Гердер И. Г. Идеи к философии истории человечества. - М.: 1977.
6. Гоббс Т. Сочинения в 2-х томах. – М.: 1989-1991.
7. Гольбах П.А. Избранные произведения в 2-х томах. – М.: 1965.
8. Декарт Р. Размышления о первой философии. – Ел. джерело: <http://psylib.org.ua/books/dekar02/>.
9. Декарт Р. Рассуждение о методе. – Ел. джерело: <http://psylib.org.ua/books/dekar01/>.
10. Дидро Д. Жак-фаталист и его Хозяин / Дидро Д. Монахиня. Племянник Рамо. – М.: 2005.
11. Кондильяк Э. Сочинения в 3-х томах. – М.: 1982.
12. Ламетри Ж. Сочинения. – М.: 1983.
13. Лейбниц Г.В. Сочинения в 4-х тт. - М.: 1982-1984

14. Лессинг Г.Э. Воспитание человеческого рода. – Ел. джерело: <http://www.portal-credo.ru/site/?act=lib&id=2457>.
15. Лессинг Г.Э. Лаокоон, или О границах живописи и поэзии. – Ел. джерело: http://az.lib.ru/l/lessing_g_e/text_1766_laokoon.shtml.
16. Локк Дж. Сочинения в 3-х тт. - М.: 1985-1988.
17. Мелье Ж.Завещание. – Ел. джерело: <http://trst.narod.ru/jm/oglav.htm>.
18. Монтескье Ш.Л. О духе законов. – Ел. джерело: <http://readr.ru/sharl-monteske-izbrannie-proizvedeniya-o-duhe-zakonov.html>.
19. Монтескье Ш.Л. Размышления о причинах величия и падения римлян. – Ел. джерело: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Montesk/11.php.
20. Паскаль Б. Мысли. - М.: 1994.
21. Паскаль Б. Письма к провинциалу. - М.: 1997.
22. Прокопович Ф. Філософські твори в трьох томах. Т. 2. – Ел. джерело: <http://litopys.org.ua/procop/proc2.htm>.
23. Радищев А.Н. О человеке, о его смертности и бессмертии. – Ел. джерело: http://rvb.ru/18vek/radishchev/01text/vol_2/01text/026.htm.
24. Руссо Ж.Ж. Об общественном договоре. - М.: 1988.
25. Руссо Ж.Ж. Эмиль, или о воспитании. – Ел. джерело: <http://lib.rus.ec/b/148349/read>.
26. Сен-Симон А. Письма женеvского обитателя к своим современникам / Утопический социализм: Хрестоматия / Общ. ред. А.И. Володина. - М.: 1982.
27. Сковорода Г.С. Повне зібрання творів. Т. 1. – Ел. джерело: <http://litopys.org.ua/skovoroda/skov1.htm>.
28. Спиноза Б. Сочинения в 2-х тт. - СПб.: 1999.
29. Шлейермахер Ф. Герменевтика. – М.: 2004.
30. Юм Д. Трактат о человеческой природе. – Ел. джерело: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000185/index.shtml>.